

**A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2020. (X. 9.)
önkormányzati rendelet 92-93. §-ban foglaltak alapján
SÜRGŐSSÉGGEL benyújtott**

ELŐTERJESZTÉS

**a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota
Önkormányzatának területén 2021. június 1. és 2024. január 31. közötti
időszakban a kerületben, önkormányzattal szerződésben álló zöldfelület-
fenntartási munkákat végző cégek és azok alvállalkozói által végzett munkák
teljesítésének vizsgálatára**

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Önkormányzat területi alapú osztott feladatellátást vezetett be 2021. június 1-től a zöldfelület-fenntartási és köztisztasági feladatok ellátása tekintetében. Az osztott feladat elvégzésére az Önkormányzatunk nyílt közbeszerzési eljáráson kiválasztott nyertessel, a **ZÖFE Zöldterület-fenntartó és Fejlesztő Kft**-vel 295 766 880 HUF értékben kötött keretszerződést a rendszeres feladatok ellátására 2 év időtartamra. A Képviselő-testület a 22/2023. (11.9.) számú határozatával, valamint a 2024. évi költségvetésről szóló rendeletében 2023. június 1. - 2024. május 31. közötti egy év időtartamra bruttó 850 000 000 HUF értékben kötött keretszerződést a Harmat Kert Kft-vel. Ezt a keretszerződést módosította az Önkormányzatunk 2023. február 8. ülésén.

A Harmat Kert Kft. az Önkormányzatunkon kívül más önkormányzatokkal, többek között a Fővárosi Önkormányzattal is szerződéses viszonyban állt zöldfelület-fenntartás tárgyú munkavégzésre.

2023-ban egy belső vizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a Harmat Kert Kft. és a főváros tulajdonában álló BKM viszonyában közel 70 000 000 Ft teljesítés nélküli számlázás miatt úgynevezett „vagyoneltolódás” keletkezett. Az ügy következtében A BKM a céggel szerződést bontott és csalás gyanújával feljelentést tett.

Az ügy hozadékaként több sajtóorgánium is foglalkozott a főváros és a fővárosi kerületek zöldfelület-fenntartási gyakorlataival.

Megállapították többek között, hogy a cégek tulajdonosi köre összeköthető egymással. Emellett a közbeszerzési kiírások gyakorlata és feltételrendszere nagyban gátolja valódi piaci verseny kialakulását és visszaélésekre ad lehetőséget.

A Harmat Kert Kft. zöldfelület-kezelési és számlázási gyakorlatának vizsgálatával kapcsolatban, - a fővárosi tulajdonú BKM Nonprofit Zrt. vezetőjének feljelentése alapján - a sajtóhírek szerint rendőrségi vagy NAV vizsgálat lehet folyamatban és a hasonló szerződéses kapcsolatunk miatt ebben a kerületünk is érintett lehet.

Mivel a Harmat Kert Kft-vel kötött keretszerződés közvetlenül érinti a kerületi költségvetést, ezért a 15. kerület érintettségének megállapítása érdekében, esetleges vagyoni hátrány megakadályozása érdekében **eseti vizsgálóbizottság felállítását kezdeményezem.**

A vizsgált időszak:

2021. június 1. – 2024. január 31. időszak.

Vizsgálat tárgya:

A 15. kerület zöldterület-fenntartásában közvetlenül, valamint alvállalkozóként érintett cégeknek az Önkormányzat vonatkozásában zöldfelület-fenntartással kapcsolatos munkáinak tartalmi és pénzügyi teljesítése.

A bizottság kiemelt figyelemmel vizsgálja az alábbiakat:

- a kerületi zöldfelület-karbantartást végző vállalatokkal kötött szerződéseket;
- a szerződések alapján kiállított számviteli dokumentumokat (eseti megrendelések (lehívások) / teljesítési igazolások és ezeket igazoló bármilyen alátámasztó irat, fénykép, stb. / számlák és ezekhez kapcsolódó kötelező mellékletek / önkormányzat tényleges pénzügyi teljesítésének banki bizonylatai;
- a kerületi Önkormányzat, a Palota Holding Zrt. és a zöldfelület-karbantartásban érintett többi vállalkozás pontos feladatmeghatározásához, illetve tevékenységük elhatárolásához kötődő mindennemű, az Önkormányzat és a Palota Holding Zrt-nél fellelhető irat,

tartalmát, esetleges fellelt eltéréseket és ezek kockázatait.

Ezeken keresztül a 15. kerületi Önkormányzat esetleges érintettségének és annak jellegének megállapítása.

A sürgősségi előterjesztés indoka:

A Harmat Kert Kft-vel kötött keretszerződés közvetlenül érinti a kerületi költségvetést, ezért indokolt a 15. kerület esetleges érintettségének és annak mértékének a lehető leggyorsabb megállapítása a vagyoni hátrány megakadályozása érdekében.

Kérem a tisztelt képviselő-testületet a határozati javaslatom megtárgyalására és annak elfogadására.

Budapest, 2024. február 24.

Pálócsai Béla
képviselő

1. Mellékletek:

1. számú melléklet:

Népszava (cikk): Kár nincs, de csalás miatt feljelentették a céget, amely teljesítés nélkül tízmilliókat vett fel a BKM-től

2. számú melléklet:

Telex (cikk): Tízmilliókkal számlázott túl egy temetői alvállalkozó, de nem kérik tőle vissza a pénzt.

3. számú melléklet:

K-monitor (cikk): Ugyanazok a cégek nyerik a zöldterület-gondozásra kiírt tendereket a fővárosi kerületek felében

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység: -

3. Bizottságok: -

4. Egyeztetésre megküldve:

Közgazdasági Főosztály 2024. február „26.” Aláírás: *schw*

5. Jegyzői láttamozás: 2024. február „....” Aláírás:.....

6. Meghívandók: -

7. Háttéranyag: -

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának képviselő-testülete úgy dönt, hogy eseti vizsgálóbizottságot állít fel a 2021. június 1. és 2024. január 31. közötti időszakban a kerület területén zöldfelület-fenntartási munkákat végző cégek és azok alvállalkozói által végzett munkák tartalmi és pénzügyi teljesítésének vizsgálatára.

A vizsgáló bizottság javasolt tagjai:

Bakos Mária Magdolna
Palocsai Béla
Vékás Sándor

Vizsgálat befejezésének határideje: 2024. április 15.

Felelős: polgármester

Határidő: 2024. február 29. (elfogadásra)

Jogszabályi hivatkozások:

- A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2020. (X. 9.) önkormányzati rendelet 92-93. §

A határozat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Képviselői Csoportnak
leadva:
2024 FEBR 2 6.
Átvette:.....

Törvényességi
felülvizsgálatra érkezett:.....
2024 FEBR 2 6.
.....hó-n

Kár nincs, de csalás miatt feljelentették a céget, amely teljesítés nélkül tízmilliókat vett fel a BKM-től **Mégsem történt vagyonejtölés?**

Népszava: 2023. 10. 26.

Csalás miatt feljelentést tett a Harmat-Kert Kft. ellen a Budapesti Közművek Zrt. – jelentette be a Fővárosi Közgyűlés szerdai ülésén Élő Norbert, a BKM felügyelőbizottságának DK által delegált elnöke. Az ügy a Népszava cikke nyomán napirenden kívül került terítékre. Dódi Gabriella kormánypárti képviselő először a közelgő halottak napja miatt kérte számon a városvezetésen a temetők általa siralmasnak minősített állapotát, majd kitért arra a szerződésre is, amelyről a múlt héten írtunk.

A fővárosi köztemetők zöldfelület-fenntartását 1,2 milliárd forintos keretszerződésben vállaló Harmat Kert Kft. és a BKM megbeszéléséről 2023. április 26-án felvett jegyzőkönyv szerint „a szerződéses kapcsolatban 68 698 320 forint vagyonejtölés következett be a vállalkozó javára a teljesített munka és a kifizetett díj között”. Magyarán ennyivel számláztak túl. Az akkori megállapodás értelmében a cég „a fennálló keretszerződés hatályán belül pótlólagos munkákat végez pénzügyi teljesítés nélkül”. A közművek alá tartozó Budapesti Temetkezési Intézet, a BTI vezetői értekezletén egyébként már tavaly júniusban és júliusban elhangzott, hogy a temetővezetőktől érkezett, nem megfelelő munkavégzést rögzítő visszajelzések ellenére a BTI illetékese 100 százalékban igazolta a vállalkozó által elvégzett munkát.

A BKM a cikkekre reagálva közleményt küldött, miszerint az érintett vállalkozóval kötött keretszerződés hónapokkal ezelőtt kimerült, további munkákat már nem kapott. A hibásan elvégzett munkálatokat a vállalkozó az érintett időszakban már pótolta. A vizsgálat megállapította, hogy ezzel a Budapesti Közműveket anyagi kár nem érte. A társaság vezetése a helyzetek kezelése során minden tekintetben az elvárt és gondos magatartást tanúsította. Fontosnak tartották kiemelni, hogy a vállalkozó a feltárt hiányosságokat saját költségére korrigálta.

Ehhez képest Élő Norbert szerdai közgyűlési hozzászólásaiban előbb azt állította, hogy nem történt vagyonejtölés, mivel kár sem érte a BKM-t, azután mégis közölte, hogy a társaság megfelelő időben lépett és feljelentést tett az ügyben. A Népszava rákérdezett az ORFK-nál, amely közölte, hogy a feljelentést, amelynek tartalmát még vizsgálják, október

24-én (tehát cikkünk megjelenése után, a közgyűlési ülése előtt egy nappal) tette meg a cég.

Hasonlóan meglepő kijelentéssel állt elő Bósz Anett kultúráért felelős főpolgármester-helyettes a közgyűlésen, aki egyébként a napokban a Biodóm fűtésével kapcsolatban másról posztolt, mint amit előzőleg lapunknak egyeztetett és jóváhagyott formában nyilatkozott. A szerdai közgyűlésen arról beszélt, hogy a Széchenyi fürdő 60 fokos termálvizével fogják temperálni a csarnokot. Erre egyébként idáig is volt lehetőség, de nem tették. Talán azért, mert a termálvízben lévő ásványok kioldódhatnak.

Tízmilliókkal számlázott túl egy temetői alvállalkozó, de nem kéri tőle vissza a pénzt

Telex: 2023. október 22.

Vagyoneltolódás – így nevezte a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló Budapesti Közművek azt, hogy egy temetői alvállalkozónál több tízmillió túlfizetés keletkezett, amit azonban nem kérnek vissza tőle, hanem utólagos ledolgozást tesznek lehetővé – írja a Népszava. A Harmat Kert Kft. 2012 óta partnere a Budapesti Temetkezési Intézetnek (BTI), majd miután az beolvadt a Budapesti Közművek Zrt-be, annak dolgozik tovább. A cég jellemzően temetőgondozási és zöldfelület-fenntartási feladatokat vállalt több kerületben, de dolgozott a Főkerületnek is.

Az érintett ügyben Márta Imre, a BKM vezérigazgatója írta alá az 1,2 milliárd forintos keretszerződést 2022 májusában – ez a budapesti köztemetők zöldfelület-fenntartására vonatkozott. A cég hat alvállalkozó bevonásával akarta elvégezni a 450 hektárnyi temető rendben tartását.

Idén tavasszal a BKM-nél belső ellenőrzés indult, mert a temetővezetők közül többen jelezték, hogy gond van az elvégzett munkával, az hiányos, és több képviselő, polgármester is jelezte a A Fővárosi Közgyűlés szeptemberi ülésén, hogy gond van a fenntartással.

A közművel felügyelőbizottsága aztán júniusban soron kívüli vizsgálatot rendelt el az ügyben. A teljesítésigazolásokot 2022 májusáig visszamenőleg vizsgálta a belső ellenőrzés, és helyszíni kontrollt is tartottak. Végül arra jutottak, hogy „a temetővezetők jelzéseit nem vették figyelembe a számlakiállítást megalapozó teljesítési igazolások aláírásakor”, „a vállalkozó szava döntött a temetővezetőkével szemben”. Az igazolások jóváhagyója azzal védekezett, hogy nem ismerte a teljesítményigazolásokra vonatkozó szabályokat. Végül az érintett dolgozó munkaviszonyát megszüntették, a temetők gondozására pedig nem írtak ki új tendert, azt házon belül oldották meg – írja a Népszava a felügyelőbizottság számára készült, „a vitás helyzet rendezéséről” szóló előterjesztésből.

A lapnak azt írták: „Szakítva az elmúlt évtizedek gyakorlatával, a temetői zöld felület fenntartását elsősorban saját munkavállalókkal és saját gépparkkal fogja elvégezni. A társaság ezért 50 új munkavállalói státuszt hozott létre, s megkezdte a szükséges kertészeti eszközök beszerzését is.” Ennek ellenére a Harmat Kerttel 2022-ben kötött keretszerződés nem szűnt meg, 2024 májusáig hatályban marad.

A Népszava birtokába jutott egy 2023. április 26-án felvett jegyzőkönyvből is, melyből kiderült, hogy a BKM és a Harmat Kert Kft. még a felügyelőbizottság ülése előtt megállapodást kötött. Eszerint „a felek elfogadták a vizsgálat eredményét, sőt megerősítik, hogy a szerződéses kapcsolatban 68 698 320 forint vagyoneltolódás következett be a vállalkozó javára a teljesített munka és a kifizetett díj között”, ami azt jelenti a lap szerint, hogy ennyivel számláztak túl. A megállapodás értelmében a cég „a fennálló keretszerződés hatályán belül pótlólagos munkákat végez pénzügyi teljesítés nélkül”.

A BKM a lapnak azt is írta, hogy a sírgondozási szolgáltatást is ellátják, és válaszuk szerint idén, az eddigiektől eltérően osztva írták ki a pályázatot, hogy minél több piaci szereplőt vonhassanak be. Végül ez nem jött össze, mert a budai, az észak-pesti, a dél-pesti és az Új Köztemető sírgondozási és sírápolási szolgáltatásaira kiírt tenderek mindegyikére a Harmat Kert szerzett megbízást. A Budapesti Közművek a Népszava vasárnapi cikke után a Telexnek azt írta, hogy „az érintett vállalkozóval kötött keretszerződés hónapokkal ezelőtt kimerült, további munkákat már nem kapott. A hibásan elvégzett munkákat a vállalkozó – hosszas pereskedés helyett – az érintett időszakban már pótolta. Cikkünkben tévesen szerepel az, hogy ledolgozhatja, ez már a Budapesti Közművek reklamációját követően azonnal megtörtént. A vizsgálat megállapította, hogy ezzel a Budapesti Közműveket anyagi kár nem érte. A társaság ezen intézkedések, így különösen a szavatossági jogok érvényesítése révén elkerülte az esetleges anyagi károkat. Ezen lépések mindenben megfelelnek az üzleti életben és közszolgáltatói gyakorlatban szokásos polgári jog által biztosított megrendelői magatartásnak, a társaság vezetése a helyzetek kezelése során minden tekintetben az elvárt és gondos magatartást tanúsította. Fontos kiemelni, hogy a vállalkozó a feltárt hiányosságokat saját költségére korrigálta, a munkákat a szerződés lejárta előtt további térítés nélkül ismételt elvégezte” – írták.

Frissítés 2023. 11. 06. 6:36

Cikkünk megjelenése után lapunkat megkereste a Harmat Kert Kft. képviselője. „Ügyfelem nem számlázott ki a BKM részére jogosulatlanul egyetlen egy tételt sem.(...) A Cikkkel kapcsolatban kiemelem, hogy Ügyfelem a BKM által kiírt nyílt közbeszerzési eljárás során nyerte el a munkát, jogszerűen. Kiemelem továbbá, hogy Ügyfelem minden szerződéses kötelezettségének maradéktalanul eleget tett 2023. augusztusáig, a keretösszeg kimerüléséig. Hangsúlyozom, hogy Ügyfelem mindig vitatta, ha munkájával kapcsolatban bármilyen hiány vagy hiba lenne és ezt többször is jelezte a Budapesti Közművek Zrt. felé. Ügyfelem soha semmilyen érdemi kimutatást vagy igazolást nem kapott a Budapesti Közművek Zrt.-től arról, hogy mik voltak a BKM által állított és hivatkozott hibák, hiányok. Ügyfelem sohasem ismerte el azt, hogy túlszámlázott volna, mint ahogy azt sem ismerte el, hogy szerződésszegést követett volna el.”

A képviselő szerint ügyfele „kizárólag a szerződésszerűen elvégzett munkák ellenértékét számlázta ki a BKM részére, ezáltal nem történt túlfizetés”, és azt is állítja, hogy ügyfele „szerződésszerűen teljesített és szerződésszerűen állította ki teljesítési igazolásait. Ügyfelem kizárólag a szerződésszerűen elvégzett munkák ellenértékét számlázta ki a BKM részére”. Meglátása szerint „A Cikk valótlanul állítja, hogy ‘A hibásan elvégzett munkákat a vállalkozó...’ Ügyfelem a szerződéses kötelezettségeinek maradéktalanul eleget téve teljesített, mindig vitatta, ha munkájával kapcsolatban bármilyen hiány vagy hiba lenne és ezt minden esetben jelezte a BKM felé.”

Ugyanazok a cégek nyerik a zöldterület-gondozásra kiírt tendereket a fővárosi kerületek felében

Kmonitor: 2023. június 30.

Ahol pedig nem, ott az önkormányzat saját cége végzi a munkát. Szakmai tudás, évek alatt kiépített eszközpark, politikai kapcsolatok, versenytársak nélkül vagy álversenytársakkal megpályázott tenderek: ezek a nem a piaci szférában elért üzleti siker titkai Magyarországon.

„A szakmának nagyon komoly fenntartásai vannak velük kapcsolatban, de sok sikeres projektjük is volt. Szakmai kifogások nincsenek ellenük, de piaci előnyhöz jutnak – munkájuk minősége mellett – a politikai kapcsolataik révén, és nagyon sok versenyzőt kizárnak az önkormányzati piacról” – mondja egy iparági szereplő arról a cégcsoportról, amely évtizedek óta teljes mértékben uralja a budapesti önkormányzati parkfenntartó/zöldterület-kezelő piacot.

Három éve cikksorozatban mutattuk be őket ([itt](#), [itt](#) és [itt](#) olvasható), most arra voltunk kíváncsiak, változtak-e azóta pozícióik. Akkor csak néhány kerületi önkormányzat elmúlt tíz évének zöldterület-közbeszerzéseit néztük át, most mind a 23 budapesti kerületet megkerestük. Hat nem válaszolt, de az ő elérhető szerződéseiket is átnéztük. A kutatás végeredménye szerint tíz kerületben ezek a cégek végezhetik a munkákat, tíz kerület főleg belsőben, saját cégével dolgozik, három pedig részben kiszervezve, részben belülről megoldva – de a pályázatra kiírt munkákat itt is ugyanazok a cégek nyerik.

Érdemi megrendelést tehát csak ez a céghálózat nyer el Budapesten, amelynek főbb tagjai – ahogy 2020-as sorozatunkban bemutattuk – a Parkfenntartó Kft., a Pannon Park Forest Kft., a Zöfe Kft. és a Lián Kft. E négy cég tulajdonosi szerkezete összekapcsolható, egymástól nem független. Sokszor egymás ellen indulnak a pályázatokon, sokszor konzorciumban. Tulajdonosi szerkezetükben közös, valószínűleg közvetítőcégek vannak, mint az Umbrella Holding Kft. (ötödik éve nincs árbevétele) vagy a MASAI Kft. (az elmúlt öt évben mindössze évi tíz-húszmilliós árbevétel).

A „nyerő négyes” sok vidéki önkormányzat pályázatán is befutó, például Gyöngyösön vagy Pécsett.

A budapesti zöldpiacon van még néhány nyertes cég, de egy kis keresgélés után látszik, hogy ezeknek is volt/van cégjogi kapcsolata a nyerő négyessel. Ezek a Harmat Kert, a Magyar Kőrís, a Zöld Korona Garden (ők hárman például a II. kerület nyertesei), a Kobold'2003 Növénytermesztő és Parképítő Kft. és a Garden Kertészeti és Erdészeti Szolgáltató Kft. (Egyedül a legutolsónál nem találtunk az Opten céginformációs rendszerében kapcsolatot.)

Hogyan lehetnek mindig ők a befutók a kerületi közbeszerzéseken?

A Gazdasági Versenyhivatal még 2009-ben házkutatással egybekötött vizsgálatot folytatott közülük többeknél, de végül nem talált direkt bizonyítékokat a kartellezésre. A vizsgálati jelentésben olvasható, hogy *„2005-2006-tól az önkormányzatoknál megfigyelhető tendencia, hogy egyben írják ki a területek fenntartását, hogy a zöldterületek egységes képet mutassanak”*. Ez a kiírói gyakorlat erősen leszűkítette az egyes közbeszerzésen indulni képes parkfenntartó vállalkozások számát, ugyanis csak a nagy kapacitással rendelkező vállalkozások tudtak indulni, ami a versenyt önmagában – bár szabályosan – korlátozza. A vizsgálati jelentés megemlíti, hogy *„felmerültek arra utaló információk, hogy eljárás alá vonták, befolyásolták a kiírókat, de erre vonatkozó bizonyíték nem került elő”*.

A zuglói önkormányzati képviselők egy része (Civil Zugló, Momentum, Kutyapárt) javasolta is, hogy a kerület kisebb területeket pályáztasson – sikertelenül. Újbudán is volt erre kísérlet, ott információink szerint a szocialista alpolgármester egyengette azt, hogy ugyanúgy, ahogy addig, egyben írják ki a pályázatot többéves keretszerződésre a kerület zöldterületeire. A 2019 óta új vezetésű Józsefváros hat részre osztotta a korábbi kiírást, de nem területileg, hanem munkatípusonként. Mégis, a hatból ötön a nyerő négyesnek ugyanaz a tagja nyert, később majd megnézzük, hogyan.

Kevésbé a zöldterület-kezelői, inkább az építőipari közbeszerzéseknél lehet a műszaki és pénzügyi feltételekkel korlátozni a lehetséges indulók számát (a sor a speciális minőségbiztosítási tanúsítványoktól kezdve bizonyos speciális gépek meglétéig tart).

Zöldterület-kezelés esetén versenyszűkítő eszközként használható a mennyiség is: például mondjuk több tíz-, sokszor több százezer négyzetméter gyepterületről szóló referencia. Piaci környezetben mozgó cégek ilyen nem nagyon tudnak szerezni, legyenek bármilyen nagyok, az államnak/önkormányzatnak viszont hatalmas területei vannak.

Ezért segíthetne a monopóliumok megszüntetésén, ha a kerületek kisebb körzetekre osztanák fel a pályázatra kiírt területüket, hogy kisebb vállalkozások is el tudjanak indulni. Ezek ráadásul speciális szaktudást nem igénylő munkák, idény- és kiközvetített munkásokkal végzik el a nagy (egyébként állandóan csak néhány tucat embert alkalmazó), szokásosan nyertes cégek is.

Ahogy Tiborcz István milliárdossá válásának kezdő lépéseinél is láttuk, a kulcs a referencia-ökoszisztéma kiépítése. Orbán Viktor vejének első nagyobb megrendelését a Lázár János vezette hódmezővásárhelyi önkormányzat biztosította, amire hivatkozva nyerhette meg a további közvilágítási pályázatokat az Elios. A nyerő négyes már több mint két évtizede tarol a közbeszerzéseken, úgyhogy *„nekik van ilyen, óvják is ezeket, mert a referenciagyűjtemény komoly erőforrás – mondja egy, a piacot ismerő forrásunk. – Ha esetleg van még valaki, akinek van ilyen, azt megkörményezik, megkérik vagy presszionálják, hogy ne induljon, lépjen vissza. De olyan is van, hogy rendszeren, árversenyben nyernek el valamit.”*

Az is látszik a budapesti parkfenntartás esetében, hogy a látszólag egymástól független cégek valójában cégjogilag (személyektől kezdve székhelyazonosságokon át közös tulajdonos cégekig) egy hálózat részei. *„Látszólag több versenyző van, de valójában csak az ő szatellitcégek, érdekeltségeik versenyeznek”* – mondja egy forrásunk.

A VIII. kerületi önkormányzat 2022-ben folytatott közbeszerzési eljárást parkfenntartásra. *„Az eljárást hat részre bontottuk (munkatípusok szerint), hogy a kisebb cégeket is megcélozzuk”* – írták lapunknak küldött válaszukban. Ez nem sikerült, ötöt a Zöfe nyert, egyet pedig a Garden Kft. (Az Opten cégtörténete alapján ennél az egynél nem találtunk kapcsolódást a nyerő négyeshez.) A keretszerződések 2025. március 31-ig szólnak, összesen 666 millió forint értékben.

Mind a hat pályázaton elindult még két cég: a Harmat Kert Kft. és a Vinifera Hungary Kft. Az utóbbi azóta már BRIBOOKING Számviteli Kft. néven fut, tehát nem tűnik szakmabelinek, második körre vissza is vonta VIII. kerületi ajánlatát.

A másik induló, a Harmat Kert Kft., amely például a II. kerületben nyertes, a VIII.-ban valamiért mégsem nyújtotta be a pályázati hiánypótlást, a Vinifera és a Harmat Kert kiszállásával így a Zöfe maradt.

A Harmat Kert egyik tulajdonosa volt 2005–2006 között Scheffer Ildikó. Ez idő alatt (1999–2009 között) ügyvezetője, majd cégjegyzésre jogosult vezetője volt a nyerő négyes egyik zászlóshajójának, a Pannon Park Forest Kft.-nek is, amelynek 2005-től 2011-ig vezetője volt Zámbó Zsolt, akit előző cikksorozatunkban mint a cégháló központi figuráját azonosítottunk. A két cégnek egy időben ugyanott volt a székhelye is: 2000–2003 között Budapesten, az Illatos út 38/A-ban a Pannonnak, 2003–2009 között a Harmatnak.

Támogató ajánlatnak nevezik azokat a felkérésre születő ajánlatokat, amelyeket drágábbra írnak a remélt nyertesénél. Ezt a technikát nehéz, szinte lehetetlen kiszűrni – mondja egy névtelenséget kérő közbeszerzési szakértő.

„Akkor lehetne, ha három-öt kerület írná ki ugyanazt a pályázatot, és egymás után több kerületben is kirajzolódna ez a mintázat: nagyjából mindig ugyanazok indulnak, és rendre nem nyernek, mert rendre drágábbak. De egy-egy esettel nem lehet mit kezdeni” – mondja egy közbeszerzési szakértő.

Akkor már nagy valószínűséggel a Gazdasági Versenyhivatal előtt megállhatna az összejátszás gyanúja – mondja. *„Mert vagy egy cégcsoportról van szó, és akkor nem kartelleznek, de megsértik a közbeszerzési törvényt, vagy önálló cégek, amelyek összebeszéltek, akkor pedig a versenyjogot. Így lehetne ilyen csiki-csukit csinálni.”*

Esetünkben persze legalább hat-nyolc cégről van szó, tehát nem szükségszerű, hogy ugyanaz a kettő adjon be mindig támogató ajánlatot.

Kiszervezés vagy saját cég?

Tíz kerület saját cégével oldja meg a zöldterületek kezelését. (Azokat a kerületeket számoltuk ide, akik nem fizetnek külsős cégnek ilyen munkákra évente pár tízmilliónál nagyobb összeget.) A fűnyírás vagy a lombösszegyűjtése mindenütt ugyanúgy történik, de nehéz megmondani, hogyan, kiszervezve vagy saját erőforrással éri meg jobban, nincs ugyanis összehasonlítási alap az évtizedes monopolhelyzet miatt. Zuglóban például a pályázati kiírásban meghirdetett ár megalapozottságát firtató képviselők annyit tudtak elérni, hogy évi majdnem háromszázmillióval, húsz százalékkal

kisebbségi összegre írta ki az önkormányzat az új pályázatot a keretszerződésre, de a nyertő négyes konzorciumban induló tagjainak így is megérte.

Az akkor még a helyi szocialisták hitbizományának számító Zuglói Zrt. 2019-ben készített egy összehasonlító tanulmányt, amelyben a saját erőforrással történő feladatellátás költségeit (létszám, gépbeszerzés és anyagköltség) hasonlította össze a külső partnerrel történő feladatellátással. A tanulmány kedvezőbb költségekkel kalkulál outsourcing esetén.

2021. január 19-én alá is írták a felek (vállalkozói oldalon a Parkfenntartó-Kertészeti és Szolgáltató Kft., a DeerGarden Kertészeti és Szolgáltató Kft. és a Szurdokvölgy Kft.) a két évre szóló keretszerződést, 2022 decemberében pedig újból velük kötött szerződést az önkormányzat. Ebben ugyan nincs lehívási kötelezettség, tehát a kerület továbbra is megoldhatná belsőben, de új közbeszerzés kiírása nem lehetséges.

Született egy átvilágítási tanulmány a Zuglói Zrt.-ről, amely – ellentétben a cég saját, a kiszervezést pártoló álláspontjával – azt írja, hogy „*a tételes munkanemek körülbelül 65 százalékát tudja a Zuglói Zrt. szakmunkások és mérnökök nélkül ellátni (segédmunkások) [...] az érvényben lévő szerződésben foglalt árakhoz képest vélelmezhetően 20-25 százalékkal olcsóbban*”. Ez az alacsony(abb) gép- és szakemberigényű munkák (például fűnyírás, lombgyűjtés) esetében lenne megoldható.

Rózsa András momentumos alpolgármester szerint Horváth Csaba már 2000-ben megígérte, hogy születik egy külön hatástanulmány a zöldterület-kezelés gazdaságosságáról a kerületben, ennek utolsó határideje idén április volt, de máig csak az előzetesét mutatta meg nekik a polgármester, akinek egyébként – mondja Rózsa András – áprilisban arról volt egy előterjesztése, hogy a Zuglói Városgazdálkodási Zrt. kapjon ötvenmillió forintot egy járdatarító gép beszerzésére. Rózsa módosító javaslata ezt levitte 36 millióra, és csatolta hozzá a dokumentumokat, miszerint Józsefváros önkormányzata ennyiért (nettó harmincmillióért) vett 2021-ben ilyen gépet. A zuglói önkormányzat nem válaszolt kérdéseinkre.

Nem válaszolt a VII. kerületi önkormányzat sem, de honlapja tanúsága szerint saját cégével, az Erzsébetváros Kft.-vel végzi zöldterületei karbantartását. Az önkormányzatnak ez 2020-ban csak 362 milliójába került, igaz, a kerület nem sok zöldfelülettel rendelkezik.

Még egy kerület, a kispesti önkormányzat zöldfenntartási költségeit néztük át a külső vagy belső feladatvégzés összehasonlítására. Ők is saját céggel dolgoznak: 2019-ben 370 milliót fizettek neki a „*közterületeken*

közlekedésbiztonsági, köztisztasági, valamint közcélú zöldterületeken kertészeti és szakipari feladatok ellátására, közterületek rendben tartására” (tehát nem csak parkfenntartásra). 2020-ban 355 milliót, 2021-ben 310-et. 2022-ben és 2023-ban a Közpark Kispesti Köztisztasági és Közfoglalkoztatási Nonprofit Kft. egymilliárdot kapott a „kispesti zöldprogram működésére, közfoglalkoztatottak ellátására”.

Bár a fenntartási munkákat belsős céggel végzik, egyes projektekre az általunk vizsgált cégháló is nyer szerződéseket. Például 2019-ban nettó 163 millió forintot nyert a KRESZ Park rehabilitációjára a Harmat Kert Parkfenntartó és Parképítő Kft.

Politika

Információink szerint a cégek pályázati együtt mozgása a Lián Kft.-ből indult, a másik vonal pedig a főváros kertészeti cégének, a FŐKERT-nek a részbeni menedzserprivatizációja volt a kétezres évek végén. *„Mindenki, aki vitte valamire ebben a körben, onnan nőtt ki, utána meg a FŐKERT-hez is be lettek csatornázva”* – mondja egy forrásunk.

Budapesten a XIII. kerület volt a kiindulás, velük nagyon régi és jó együttműködésük van. Bár a kerület sajtóosztálya megkeresésünkre azt írta, hogy ők részben belsőben oldják meg a zöldterületi feladatokat, mégis itt találtuk a kiugróan legmagasabb összegű zöldközbeszerzést: három évre kilencmilliárd forintot. Ez nyílt közbeszerzés volt, amelyre egy ajánlat jött, a Parfenntartó Kft.-é.

„A parkfenntartó nagyon jól illeszkedett a kerületi ambíciókhoz. A XIII. a mai napig az egyik mintakerület Magyarországon a zöldfelület-gazdálkodásban – mondja egy forrásunk. – Ők voltak az egyik első olyan kerület, amelyik tudatosan elkezdte fejleszteni a zöldinfrastruktúrát, és ezt a politikai kommunikáció részévé is tette. Náluk stratégiai elemmé vált a zöldfelület, ez a Parkfenntartó Kft. jelentős együttműködésével egy kiemelkedő sikertörténet Budapesten.”

Forrásaink szerint a hálózat működésében kulcsszereplő a Parkfenntartó Kft. vezetője, Szarka Attila. Van olyan megkérdeztünk, aki szerint a háttérben maradó és a cégpapírokban ritkábban előbukkanó Zámbó Zsolt a piacot hozza, a kerületi önkormányzatokat, és ehhez ápolja a politikai kapcsolatokat. Ezek a cégek ugyanis az önkormányzati piacon tarolnak, más, piaci cégek nagyberuházásain nem találkozunk a nevükkel.

Politikus megkérdezettjeink mind Zámbó nevét említették, illetve hozzá kapcsolódó politikusokét, Újbudán például Hintsch György szocialista alpolgármestert, akit a volt budapesti MSZP-elnök, most pártigazgató Molnár Zsolt köréhez sorolnak. Ő – ahogy egy korábbi cikkünkben írtuk – a XI. kerületi Fidesz egyik politikai vállalkozó képviselőjével, Junghausz Rajmunddal is jó kapcsolatokat ápol. Kerületi forrásunk a parkolási biznisz újbudai menedzselése kapcsán is Hintsch nevét említi.

„Ha valaki megnyer egy ilyen hosszú távú beruházást, azzal megalapozza, hogy a következőt is megnyerje, és beépüljön. Vannak olyan üzletágak, amiből akkor is nehezen száll ki egy önkormányzat, ha nem tételezünk fel semmilyen bűnös összefonódást – mondja közbeszerzési szakértő forrásunk. – Velük épül fel a számlázási rendszer, kialakul az adminisztratív kapcsolat, és mindenkinek bizalma lesz bennük: hiszen őket már ismerjük.”

Bár az önkormányzati szférában egymilliárd forint nem juthat el A-ból B-be pusztán szakmai/gazdasági alapon, a politika tudta nélkül – mondta egyik előző cikkünk forrása –, de még ha feltételezzük is, hogy a pályázat kiírójának oldalán ügködő politikusok nem a gazdasági jövőjüket (és pártjukat) építik, *„ennek az együttműködésnek vagy a közbeszerzés kijátszásának vannak előnyei is”* – mondja egy másik forrásunk.

A kerület is jobban tud működni egy beszállítóval, egyszerűbbek a napi szintű feladatok, rugalmasabb a működés. *„Lehet, hogy lényegesen drágábbá és gyengébb minőségűvé tenné, ha csak pénzügyi alapon döntenének. Nem tudom, milyen a jó konstrukció”* – mondja egy iparági forrás.

Általában – a terület méretétől függően – évi négy-ötszázmilliótól 1,2 milliárd forintig terjed a kerületi zöldterület-fenntartás évente. Újabban néhány önkormányzat az útfenntartást is hozzácsapja a parkfenntartáshoz a tenderkiírásokban. Ilyenkor az azokon rendszeres nyertes Penta Kft.-vel konzorciumban indulnak és nyernek a zöldterületesek: például a XII. kerületben, ahol a Pannon Park és a Penta 2021-ben három évre nyerte el a munkákat bruttó 3,8, nettó hárommilliárdért.

Újbudán, a Parkfenntartó és a Pannon Park a Vianova 87 Közmű- és Útépitő Kft.-vel állt konzorciumba, és nyert 5, 8 milliárd forintot négy évre.

Hogy állnak pénzügyileg ezek a cégek?

„Nem gondolom, hogy ezeknél a kerületi közbeszerzéseknél kétszeres-háromszoros árak vannak. A mi ágazatunknak viszonylag alacsony a jövedelmezősége, leszámítva az elmúlt négy-öt évet, mert akkor kialakult a

hiánygazdálkodás is, nagyon sok projekt volt – mondja egy forrásunk. Szerinte versenypiaci körülmények között a zöldfelület-gazdálkodásban alacsonyabb a jövedelmezőség és a bérek szintje más ágazatokénál. – Ha kivesszük a 2017 utáni, erősen konjunktúrás időszakot, az ágazat jövedelmezősége bőven tíz százalék alatt volt, de ezé a csoporté mindig fölötte. Tehát ott van egy extra ár.”

„Csak legendákat hallunk, és nemcsak velük kapcsolatban, hanem más területen is: azt, hogy az elmúlt 10-12 évben jelentősen megemelkedett a korrupciós felár” – teszi hozzá.

Nézzük meg, milyen számokat mutatnak a notórius tendergyőztes kertészeti cégek nyilvános kimutatásai.

A Harmat Kert Kft. 2021-ig hat-hétszázmilliós árbevétele 2022-ben közel 1,7 milliárdra nőtt. Adózott eredménye ekkor 170 millió volt.

A szintén a nyertesek között szereplő **Zöld Korona Garden Kft.** csak három-négy százmilliós éves árbevételre szokott elérni. A Zámbo/Szarka-birodalomba tartozó, felszámolás alatt álló Palota-Kert Kft. egyik tulajdonosa volt a Zöld Line Kft., amelynek székhely-, valamint ügyvezetői és tulajdonosi kapcsolódásai is vannak a Zöld Korona Kft.-vel.

A Magyar Kőrís Kft. százszázalékos tulajdonosa Szarvas Gábor Imre. Ő a DeerGarden Kertészeti és Szolgáltató Betéti Társaság beltársa volt, amely bt. alakult át DeerGarden Kft.-vé, a nyertes négyes egyik tagjává. 2011-ben lett a bt. beltársa Bubla Szabolcs, akkor került át a cég székhelye az Anna utcai központba.

A bt. 2012-ig létezett, Szarvas azóta viszi a Magyar Kőríst.

Az Opten szerint 2022-re a Magyar Kőrís értékesítésből származó árbevétele megháromszorozódott az előtte lévő négy év bármelyikéhez képest: közel 2 milliárd 700 ezer forint lett. Adózott eredménye pár tízmillióról 237 millióra nőtt.

A Szurdokvölgy Kft. Zuglóban tagja a nyertes konzorciumnak már egy évtizede. A 2018-as kilencszázmillióról 2022-re 1,36 milliárdra nőtt árbevétele, profitja is majdnem megháromszorozódott: 335 millióra.

És ott vagyunk a korábbi cikksorozatunkban nyertes négyesként megnevezett vállalkozásoknál.

A **DeerGarden Kft.** nettó árbevétele a 2018-as 1,8 milliárdról 2022-re négy milliárdra nőtt. Adózott eredménye megnégyszereződött: 453 millióra.

A 17 embert foglalkoztató **Pannon Park Forest Parkfenntartó és Parképítő Kft.** árbevétele négy milliárd forint volt 2018-ban, 2022-ben már 6,3. Adózott eredménye 418-ról 532 millióra nőtt, a tagok 510 millió forint osztalékot vettek föl. Egyébként általában két-ötszázmillió forint közötti osztalékot vesznek ki évente a cégből a tagok.

A **Zöfe Zöldterület-fenntartó és Fejlesztő Kft.** árbevétele 2018-ban kétmilliárd forint, 2022-ben 3,7 volt. A nyereség 376 millióról 261-re csökkent.

A **Parkfenntartó Kertészeti és Szolgáltató Kft.** árbevétele 3,6-ról majdnem ötmilliárdra nőtt, adózott nyeresége 402 millióról 489-re. Összehasonlításképpen: Mészáros Lőrinc két építőipari cégének (Mészáros és Mészáros, valamint R-Kord) 2022-ben 74, illetve hatvanmilliárd volt az árbevétele.

Vannak tehát látható cégjogi kapcsolódások a bemutatott cégek között, de egyik forrásunk szerint hálózatként működésük alapja inkább a megegyezés és az, hogy az önálló entitásként létező kisebb cégek a nagyok állandó alvállalkozói (és néha ők is nyernek tendereket). *„A cégcsoport folyamatosan ad nekik munkát, tulajdonképpen ez évtizedek óta egy alvállalkozói hálózat.”*

Politikai preferenciájuk nem látszik, mind bal-, mind jobboldali vezetésű kerületekben be vannak ágyazva. Egyik forrásunk szerint jellemzően inkább régi szocialista kapcsolatokkal rendelkeztek a kilencvenes években, amikor az önkormányzatok nagy része baloldali volt, de aztán sikeresen építettek ki kapcsolatot a másik oldalon is.

Minden megkérdezettünk hangsúlyozza, hogy jó szolgáltatást nyújtanak. *„Ez is a feltétele annak, ha valaki ilyen sokáig be van ágyazódva és ilyen pozíciót el tud érni. Úgyeltek arra, hogy ne lehessen belekötni a szakmai munkájukba, hogy ne kerüljenek ki a fénybe. Persze megfelelő anyagiakkal ez nem is nehéz.”*

Közbeszerzési szakértő forrásunk szerint az is erősíti az ilyen monopolhelyzeteket, hogy közben ki tudják építeni a teljes struktúrát gépekkel, elszámolórendszerrel. *„Ilyenből egy önkormányzat egyébként sem könnyen tud kilépni. Az csak akkor lehetséges, ha szisztematikusan, évekig dolgoznak rajta, hogy kisebb, más szereplőket is behúzzanak. De a*

megrendelők érthetően kényelmesek: rájuk bízunk, ők már régóta csinálják, aztán el van kapálva az egész.”

Már ha a kényelmesség mögött nem tételezünk fel egyéb motivációt.